

Erkki Bahovski
igatseb poliitilisi tagatubasid, sest sotsiaalmeediasse kolunud poliitika on muutunud klounaadiks. Lk 2

107 lauatenisisti
peab Haapsalus põhjamaade meistrivõistlusi. Lk 5

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

TEISIPÄEV, 27. JUUNI 2017 | NR 72 (4017) | 1 EURO

Peeter Vikman

ei tea, millal linna tänavad asfaldi alla saavad. Lk 3

● KOHALIKUD VALIMISED

Oravad viskavad Suklese üle parda

Reformierakonna peasekretär Tõnis Kõiv saatis eelmisel nädalal erakonna Läänemaa piirkonna liikmetele kirja hoiatusega, et kohalikel valimistel valimisliitudes kandideerijad visatakse erakonnast välja.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Hoiatus puudutab omavalitsusi, kus oravad plaanivad minna valimistele oma valimisnimekirjaga.

Haapsalu piirkonnas tähendab see, et erakonnast visatakse välja praegune Haapsalu esinumber linnapea Urmas Sukles, kes teatas kevadel kandideerimisest oma valimisliiduga.

Tõnis Kõivu kiri oli vastus Reformierakonna Läänemaa arendusjuhi Jaanus Ratase küsimusele, kuidas minna edasi, kui mitmed oravad on teatanud kandideerimisest valimisliitudes. Kõiv vastas järgmist: „Kui Reformierakond läheb Lääne-Nigula vallas või Haapsalu linnas oma nimekirjaga välja, siis ei saa ükski erakonnakaaslane mujal kandideerida. Kui kandideerib, astub ise välja või viskame välja. Väljaheitmise otsustab põhikirja järgi erakonna juhatus piirkonnaorganisatsiooni või aukohtu ettepanekul. Juhatus taha ei ole ükski väljaviskamine jäänud.”

Ratas edastas Kõivu kirja piirkonna liikmetele.

Juhatus otsustab

„Ma tooksin sellise näite, et kui inimesed, kes on abielus ja elavad ühe katuse all, otsustavad eri teed minna, on kahel perekonnal ühe katuse all väga keeruline toimetada,” ütles Ratas ja lisas, et otsust kedagi välja visata veel pole. Ta mõnits aga, et peakontori signaal on küllalt selge.

„Kui Urmas Sukles oma seisukohta ei muuda, on see tõenäosus väga suur. Seda peab piirkonna juhatus otsustama,” ütles Ratas vastuseks küsimusele, kas Haapsalu linnapea visatakse Reformierakonnast välja.

„Eks olnud see sõnum mõeldud kogu Läänemaale ja ka kogu Eestile. Natuke mõtlemissainet.”

Sukles tunnistas, et ei arvestanud valimisliitu tegema hakates sellise stsenaariumiga. „Ma suhtlesin Kõivuga mõni aeg ta-

Haapsalu linnapea Urmas Sukles, kes on Reformierakonna liige 1999. aastast, keeldub erakonnast ise välja astumast ja on valmis astuma erakonna aukohtu ette.

ARVO TARMULA

Kommentaari

Reformierakond on tugev erakond ja läheb enamikus Eesti omavalitsustes välja oma nimekirjaga. Kui keegi otsustab kandideerida erakonna nimekirja vastu, kandideerib inimene järelikult ka meie toetatud seisukohtade vastu. Eks aeg näita, kes ja kus piirkonnas erakonna nimekirja vastu kandideerima läheb. Kui meil mõnes kohas ei õnnestu välja panna oma nimekirja, peab inimestel olema võimalus kandideerida ka näiteks valimisliidus.

Hanno Pevkur
Reformierakonna esimees

gasi ja ta ütles, et kuna ma olen valimisliitu moodustamas, peaksin ära minema. Leppisin temaga kokku, et olen nõus enne valimisi erakonnast vabatahtlikult lahkuma. Aga pärast seda, kui Ligi ütles (Jürgen Ligi Vikerraadio „Reporteritunnis” 25. mail – toim.), et ma olen ideoloogiliselt selgrootu, arutasime asja potentsiaalsete valimisliidu inimestega ja otsustasime, et nii lambad me ka ei ole – meil on selgrootu täitsa olemas. Kuna me enda arvates ei kahjusta Reformierakonna positsiooni, siis me ei astu välja. Selle sõnumi ma keskkontorile ka saatsin,” selgitas Sukles.

Meie all pidas ta silmas Haapsalu volikogu oravatest liikmeid Mati Seppit, Kalju Aigrot ja Riho Leppa. „Ju siis tunduvad separatismi kalduvad kohalikud poliitikutud erakonnale veidi ohtlikud,” muigas Sukles erakonna käitumist kommenteerides.

Põhikirja järgi on kaks võimalust: kohalik piirkond teeb väljaviskamiseks ettepaneku erakonna juhatusse või teeb seda erakonna aukohus. Sukles on ise Haapsalu piirkonna juhatusse liige. „Ma loodan, et piirkonna juhatus seda sammu ei astu,” ütles Sukles.

„Me ei ole piirkonna juhatuses midagi veel lõplikult otsusta-

nud. Kui Kõivu kirja lugeda, siis ega meil väga palju mängumaad ole,” tunnistas Haapsalu piirkonna juht Urmas Koppe. „Ma isiklikult eeldan, et neil, kes erakonna vastu kandideerivad, on endal nii palju aumehelikkust, et erakonnast välja astuda,” lisas ta.

Oravate karuteene

„Väga lühinägelik,” pani oma koduerakonna seisukohale diagnoosi Nõva vallavolikogu esimees reformierakondlane Peeter Kallas. Nõva on Lääne-Nigula valimisringkonnas.

„Küsimus pole mitte ainult kohalikus tasandis, vaid ka erakorralises tasandis. Omavalit-

sused on liitumas, on tekkinud täiesti uus olukord ja peakontor peaks seda mõistma. Teiseks, järelikult on piirkond teinud kehvaid tööd, kui ei saa ise korralikku nimekirja kokku,” selgitas Kallas oma mõttekäiku ja lisas, et näiteks temaga pole erakonna nimekirjas kandideerimisest üldse räägitud. Kallas on aga kindel, et neid, kes on juba teinud otsuse valimisliidu kasuks, see ähvardus ei mõjuta. „Münd kindlasti ei mõjuta. Meie põhimure on praegu ikkagi selles, kuidas tagada Nõva valla stabiilsus.”

Lihula vallavolikogu liige reformierakondlane Tiina Lobja ütles, et erakonna peakontorist läkitatakse sellesarnaseid kirju juba varakevadest saadik. „Iga nädal tuleb mõni. Ma ei ole ühelegi veel reageerinud, aga seekord ma mõtlesin, et kirjutatan Hanno Pevkurile: ma tahan põhjendust, miks sellised sammud, ja teiseks, kas nad on üldse kursis, mis maal toimub,” ütles Lobja.

Lobja sõnul pole karta, et Kõivu kiri hakkab Läänemaa valimisringkonnas kellegi otsust mõjutama. „Nad võivad seal ähvardada, kuidas tahavad, üsna ükskõik! On Pevkur meile mitu kirja saatnud ja Ligi ja Kõiv ka – ühtegi inimest see ei ehmata. Need, kes kohalikkude asja ajavad, on huvitatud, et kohapeal asjad korras oleksid,” rääkis Lobja.

Ta lisas, et Reformierakond teeb endale selle sammuga karuteene.

„Ega mina, Sukles ja teised ai- nukesed ole, kes välja visatakse. See toimub ju terves Eestis! Nad võivad erakonnas väga palju liikmeid kaotada. Praegu on kohalikud valimised, aga kohe tulevad riigikogu valimised, siis tulevad nad jälle meie ukse taha kraapima. Aga kui Reformierakond praegu arvab, et minu teeneid enam vaja pole, siis olgu nii,” ütles Lobja ja lisas, et need jäävad temal viimasteks omavalitsuse valimisteks.

Esimesed peolised asusid Tallinna poole teele

Täna hommikul startis Läänemaalt Tallinna poole 11 bussi, mis toimetavad meie maakonna tantsijad noorte laulu- ja tantsupeole.

Eile oli Ulrika Graubergi juhendamisel tantsurühmadel „Läki tantsule” tihe proovipäev – harjutati tantsuliikumist väljakujooniste järgi. „Üks asi on tantsida ülevaatusel, aga väljakul on liikumine hoopis teine,” selgitas ta.

XII noorte laulu- ja tantsupeole „Mina jään” läheb Läänemaalt kokku 921 lauljat, tantsijat, võimlejat ja pillimeest. Neile lisanduvad kollektiivsed saatvad juhendajad ja lapsevanemad.

Läänemaa rahvakultuurijuht Marju Viitmaa ütles, et kuigi Läänemaa rahvaarv väheneb, siis meie laulvate ja tantsivate noorte hulk pigem kasvab. Eelmisel noorte laulu- ja tantsupeol osales sadakond läänlast vähem.

Kõige enne sõitsid peole tantsijad ja võimlejad. Reedel asuvad Tallinnasse teele pillimehed ning neidude- ja poistekooride lauljad ning laupäeval liituvad nendega ülejäänud lauljad. „Laupäeva lõunaks on kõik Läänemaa peolised Tallinnas,” ütles Viitmaa.

Läänelased on peo ajal majutatud kahte koolimajja. Tantsijad on Tallinna humanitaargümnaasiumis (Koidu 97), lauljad aga Lasnamäel Tallinna ühisgümnaasiumis (Pae 59). Viitmaa sõnul on mõlemad majutuskohtad oma asukoha poolest väga sobivad: humanitaargümnaasiumi juurest on tantsupeopaika Kalevi staadionil vaid paar sammu

ning ühisgümnaasium jääb laulväljakust kahe bussipeatuse kaugusele.

Läänemaalt läks Tallinna poole teele ka mitu kaubikut, et toimetada majutuskohta vajalikke asju – stanged ja kuivatusrestid riiete jaoks ja palju muud.

Viitmaa sõnul on nii meditsiiniabi kui ka turvalisus majutuskohtades tagatud Läänemaa oma jõududega. Mõlemas koolimajas on meedikud ja tantsijate ööbimiskohas ka lastearst. „Lastearst Alge Vare oli nõus ar-

stid teha tegema, nii et vanemate südamed peaksid rahul olema,” ütles Viitmaa.

Viitmaa lisas, et peoliste oleks kõige sobivam 19–20kraadine kuiv ilm, sest siis on ka lapsed kõige tervemad. „Tantsijale ei tasu soovida hästi palju päikest, sest päikese ja palavaga on tervisehäda rohkem,” ütles ta.

Turvalisuse tagavad koolimajades kaitseliidu Lääne maleva liikmed. Turvalisusele pööratakse algalval noortepeol tavapärasest rohkem tähelepanu, sest

samal ajal on Tallinnas ka Eesti Euroopa Liidu eesistumisperioodi alguse üritused. Seetõttu on rongkäigu ajaks teostatud tõkestatud.

Marju Viitmaa sõnul pööratakse tänavu suuremat tähelepanu ka kaelakaardi ja käepaela olemasolule. „Semi oleme turvanõudeid võib-olla kergemalt võtnud ega ole käepaela ja kaelakaardi kaasaskandmisele nii suurt tähelepanu pööranud,” ütles ta.

KAIRE REILJAN

● JUHTKIRI

Hiina needus

Et sa elaksid huvitaval ajal! Nii kõlab üks vana Hiina needus. Eesti poliitika pole vist kunagi olnud nii huvitav kui praegu. Kui huvitava all silmas pidada, et isegi briti must huumor kipub Eesti elu tegelikkuse kõrval kahvatuma. Huumorist on asi muidugi kaugel ja pigem paigutub toimuv hoopis õudusžanrisse, sest kui poliitika meelelahutuslik väärtus kõrval jätta, tulevad hirmuvärinad peale.

Suured ja kunagi võimsad Eesti erakonnad tõmblevad juhtimis- ja identiteedikriisis ja kõik see mõjutab varem või hiljem kõikide Eesti kodanike elu.

Eile teatasid endine Isamaa ja Res Publica Liidu esimees riigikogulane Margus Tsahkna ja riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, et lahkuvad erakonnast. Ongi hea, leidis valimiskünnisel kõikuva kunagise peaministri erakonna esimees Helir-Valdor Seeder.

Reformierakond otsustas aga lähenevate kohalike valimiste eel vabaneda sadadest liikmetest ühekorraga, neist, kes otsustasid kandideerida valimisliidu nimekirjas omavalitsustes, kus Reformierakond kavatses välja tulla oma nimekirjaga.

Konks on sõnas „kavatses“.

Näiteks Reformierakonna nimekirjast Haapsalus-Ridalas on juttu olnud juba kevadest saadik, kui Urmas Sukles teatas, et teeb oma valimisliidu. Kes on Haapsalus-Ridalas Reformierakonna uus esinumber ja linnapeakandidaat ning kes temaga koos nimekirjas on, seda teab ilmselt vaid Reformierakonna ladvik. Lääne Elule öeldi, et see saab teatavaks augusti alguses. Seni pakutakse erakonna liikmetele (ja ka valijatele) pörsast kotis: osta ära, muidu viskame su erakonnast välja.

Selles stiilis toimusid valimised ühes teises riigis mitte liiga ammu, millest meil õnnestus end lahti rebida. Kas jõuame ringiga kõva käe ajastusse tagasi?

● TEISED LEHED

Ivan Makarov: kas soov, et mehed poliitikas käituksid meestena, on ajale jalgu jäänud?

POSTIMEES. Mõned mehed poliitikas ei käitu nii, nagu meestele kohane. See, kuivõrd mitteamelikult koheldi Marina Kaljuranda presidendivalimistel, soodustas Siim Kallase ja seejärel ka kogu Reformierakonna ebaedu. Edgar Savisaare tuktumine kohtusaalis ja kanderamudega sanitaarid ei olegi lõbus etendus, sest tegemist on ikkagi kabuhirmus invaliidiga.

Erupresident Lennart Meri hakkas omal ajal demonstratiivselt ilmuma lausa igale üritusele, millest pidi ametlikult osa võtma EV president Arnold Rüütel. Tegemist oli naiselikust arsenalist laenatud võttega: kiuslik daam ilmutab igale ballile, kus kavatses särada tema rivaal, ja paneb selga ka samasuguse kleidi. Mõned aastad tagasi kirjutas üks venekeelne keskerakondlasest riigikogulane vene lehes, et reformierakondlasest naisminister riietub nagu prantsuse prostituut. Mitte ükski poliitfeminist ei tõstnud kisa, nagu tehti seda keskerakondlasest ministri peast rasedaks nimetamise pärast kinnisvarategelase poolt tunduvalt kitsamas ringis.

Enne „tribulise valimissüsteemi“ pealesurumist tuleks saavutada, et mehed käituksid meestena ja suhtuksid sellele vastavalt ka naistesse.

● LAUSELAEN

„Mis asja! Tahab aidata? Mingi muidu- raha eest, ei küsigi mitusada eurot!“

Sirli Olgo kirjeldas külaelanike reaktsioone Kiideva kogukonnateenuste hinnakirja asjus. LE, 22. juuni 2017

Tahan tagatuba tagasi

Sir Humphrey Appleby on küllap paljudele tuttav sarjadest „Jah, härra minister!“ ja „Jah, härra peaminister!“.

Tegemist on küünilise ametnikuga, kes juhib äsja ministriametisse saanud Jim Hackerit ja kes lähtub üksnes ametnike huvidest. Või vähemalt nii paistab.

Teate, mul oleks päris hea meel, kui nii mõnigi maailma, sh Eesti poliitika suudaks arutleda nagu Sir Humphrey. Tasub meenutada, et Sir Antony Jay ja Jonathan Lynn ei mõelnud sarja puhtalt peast välja, vaid stsenaarium tugineb mitmel reaalsel allikal, mis kajastavad Briti poliitikat. Aga lugege-kuulake-vaadake Sir Humphreyt: kuidas mõjutab mingi käik suhteid teiste riikidega või kellegi mainet, kuidas tulla toime ajakirjandusega (siin läheb Sir Humphrey tavaliselt midagi viltu) jne.

Tavaarusaama järgi on kamina ees konjakit joovad ja sigarit tegevad bakendardidega poliitikud ühed igavesed lurjused, kes sepitsevad kitsas ringis mingeid vandenõusid rahva ja riigi vastu. Nüüd olevat aset leidnud progress, kus poliitikud osalevad koos rahvaga mitmesugustes ettevõtmistes, olgu selleks siis kepikõnd, maraton või koristustalgud. Kõike seda saab veel vaadata poliitiku sotsiaalmeedia kontolt.

Aga küsige nüüd endalt, kas inimeste usaldus poliitikute ja asjaomaste institutsioonide vastu on kasvanud. Või kas nn uus stiil on ikka vältinud inimeste võõrandumist poliitikast. Võtke küsitlused ja mitte üksnes Eestis – eurobaromeeter näitab pidevalt inimeste vähest usaldust parlamendi, poliitikute ja erakondade vastu.

Inimestele näiliselt lähemale tulek ei ole taandanud poliitika tegemise oskuse vajadust. Poliitik, kes osaleb koos tuhandetega maratonil, võib järgmisel päeval teha tehingu,

ERKKI BAHOVSKI
Diplomaatia peatoimetaja

millega kirjutatakse korstnasse nendesamad tuhandete raha.

Brexit referendumi aastapäeva aegu nenditagu, et aasta jagu hiljem pole veel täpselt teada, kuidas Ühendkuningriik Euroopa Liidust lahkub. Muidugi on oma osa just alanud lahkumiskõnelustel, kuid Briti valitsus pole suutnud ju oma kodanikele selgeks teha, mis on need tingimused, mida London soovib järgida. Selle asemel korraldas peaminister Theresa May valimised, kus räägiti kõigest muust, aga mitte Brexitist. Oleks nüüd kuskil Sir Humphrey...

Brittide klounaadi trumpab aga muidugi mitmekordselt üle kõik see, mis toimub Valges Majas. USA presidendi Donald Trumpi valimine USA presidendiks andis tunnistust tõesti uuest, 21. sajandi poliitikast, kuid kas see poliitika on just tulemuslik, jääb lahtiseks.

Ja meie vapper valitsus. Üks minister vahetub teisega, maksupoliitika on ilmselt raske järke ajada ka professionaalidel; rääkimata sellest, missuguste seisukohtadega esinevad partei eri liikmed (9. mai, küüditamine jne). Ometi peaks olema tegemist tõsiseltvõetava riigiga, mis pealegi alustab oma esimest eesistumist Euroopa Liidu Nõukogus.

Demokraatial on oma grimassid ja kõverpeeglid ning kurb tõdemus

● Demokraatial on oma grimassid ja kõverpeeglid ning kurb tõdemus on, et praegu annab demokraatia väga harva esineva riigimeheliikkuse asemel klounaadi.

Päästkem Taebila vana koolimaja

Taebila vana koolimajas filmi mai alguses kaadreid Leelo Tungla raamatute põhjal vändatavale mängufilmile „Seltsimees laps“. Olen 59. Ootan seda filmi, põks südames. Nii palju mälestusi.

Milline see kool minule samavannuse tüdrukuna oli! Oi, oi! Ilus, uus, võimas, puhas. Karm direktor Lembitu Varblane, kooliteenijad, kes kooli ja selle ümbrust korras hoidsid ning suviti jalgratastega kaugemalt kohale sõitsid. Kojamees Elmar, kes hommikuti töökäsu kooli hoovi kogunenud teenijatele kätte jagas. Vikateritamised, et kooli hobusele Saidale heina teha. Milline tegelik narratiiv seal taustaks on! Kui palju headust ja emotsioone, kui 8. klass lõpetas ja seitsmendikud neile internaa-

MEELI HUNT

di köögis piduliku lõpluua tegid. Kased kooli saalis lõpetamisel, esimesed romantilised hetked, pilguvahetused poiste-tüdrukute vahel enne lõplikku lahkumist koolimajast. Koolimaja ootab ju teid kõiki tagasi. Kannatlikult, nagu vanaema kaugel külas, kuhu te harva jõuate. Aga ta ootab. Kõigele vaatamata oodates ja lootes.

Minu ise ei ole seal koolis käinud, aga minu tädi Ida Põlluste oli kooli kokk ja tema juures möödusid kõik minu suved. Ka õpetajate toast Tõõrahva Lippu ja kirju toomas käies – kikkivarvul läbi tühja koolimaja. Milline imeline maja see oli! Täis põnevaid saladusi, eriti üleval zoologia ja inimõpetuse klass. Ussid katseklaasis ja inimese täissuuruses kuju. Veidi õõnes tunne. Ja muuseumituba. Ja üleval pöönungutrepil vana harmoo-

nia, et praegu annab demokraatia väga harva esineva riigimeheliikkuse asemel klounaadi. Otto von Bismarck sai Preisimaa peaministriks 1862. aastal ja teda ei valitud kunagi ametisse. Ometi ühendades ta üheksa aastaga Saksamaa, valitsedes kokku 28 aastat. Ta oli ilmselt 19. sajandi suurimaid riigimehi (võrreldav ehk vaid USA presidendi Abraham Lincolniga). Bismarcki vastasmängija Napoleon III oli aga saanud keisri tiitli rahvahääletusega...

Nii et jah, aeg-ajalt tunnen ma tühimust sportlikest ja igal pool esinevaist poliitikutest. Tahaks kedagi, kes istub tugitoolis, jalg üle põlve, pahlvib sigarit ja joob konjakit. Ja mõtleb riigiasjadest. Tean muidugi, mis selle peale öeldakse – et tagatoad on andnud tulemuseks mõrvarlikud salalepped, 1938. aastal Münchenis ja 1939. aastal Moskvast. Nende lepete algatajad polnud aga mitte professionaalsed poliitikud, vaid kurjategijad: teatavasti röövis üks bolševike heaks panku ja teine tegi riigipöördekatse. Mõlemad istusid vangis.

Sotsiaalmeedia plahvatuslik areng on tekitanud tunde, et poliitikud on siinsamas meie kõrval. Vastamata jääb ometi poliitika igivana küsimus, kellele kuulub võim. Teine küsimus aga on, kuidas muudab võim inimest. Võimuga seotud küsimused jäävad alles nii või teisiti, jooksu poliitikud maratone või tehku tagatoas sigareid. Huvirühmad jäävad ka alles, aga kuidagi võiks liikuda klounaadi tagasi tõsisema poliitika juurde. Võib-olla on see lootus hüüdjä hääle kõrbes ja võib-olla see ajastu märk, aga tõesti, küsige endalt, mida te olete selle uue, väidetavalt avatuma poliitikaga saanud.

Kas suvepäevadel juhtunud õnnetus on tööõnnetus?

Kavandame ettevõttes suvepäevi, kus toimuksid ka sportlikud tegevused ja võistlused. Kas suvepäevadel saadud vigastus on tavaline olmevigastus või on tegemist tööõnnetusega, kuigi töötaja tol hetkel oma päristööd ei teinud?

Tööõnnetus on töötaja tervisekahjustus, mis saadi tööandja antud tööülesannet täites või muul tema loal tehtaval töö, tööaja hulka arvataval vaheajal või muul tööandja huvides tegutsemise ajal. Tööandja huvides tegutsemist tuleb aga vaadelda natuke laiemalt kui üksnes otseosaletamine töötaja majandustegevuses või töölepingus või ametijuhendis kokku lepitud tööülesannete täitmine. Kui töötaja korraldatud üritustel osalemine on vabatahtlik, pole tegemist

tööõnnetusega. Teame aga kõik, et vabatahtlik võib olla ka „vabatahtlik“.

Vabatahtlik on osalemine siis, kui suvepäevade kutsel on kirjas, et kell 19–21 on vaba tegevus, soovijad saavad mängida võrkpalli, jalgpalli või muul moel aega veeta. Sellisel juhul ei ole töötaja töötajaile ette kirjutatud, kuidas tuleb neid kaht tundi veeta, vaid on loonud selleks mitmesuguseid võimalusi.

Kui nüüd keegi peaks võrkpalli mängides õnnetul kombel oma jala ära vää-

nama, ei ole tegemist tööõnnetusega, sest töötaja ei tegutsenud õnnetuse hetkel töötaja huvides ning puudus seos töötaja töö ja töökeskkonnaga.

Kui aga suvepäevade kavandamine võrkpallivõistlus, kuhu iga osakond peab oma esinduse välja panema, on tegemist töötaja huvides tegutsemisega ja võistlusel juhtunud õnnetus on tööõnnetus.

PIRET KALJULA

tööinspektsiooni töökeskkonna konsultant

Eile paigaldati Tamme ristmikul alumist asfaldikihti, pealmise kihi peaks ristmik saama lähapäevil.

URMAS LAURI

SUUR REMONT

Tamme ristmik saab lähapäevil asfaltkatte

Eile pandi Haapsalus Tamme tänava ja Tallinna maantee ristmikul asfaltbetoonkatte alumist kihti, pealmise kihi paigaldab Lemminkäinen Eesti AS täna.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

„Praegu peaksid tööd viimase graafiku järgi klappima,” ütles Tamme ristmiku ehituse objektijuht Hardi Riis eile ja lisas, et nii tänava kui ka kõnniteede asfalteerimine peaks lõppema lähapäevil.

Asfalteerimise töttu suleti ristmik liikluseks eelmise nädala alguses täies ulatuses, kui paika olid saanud valgusfooride kohad ja torud-kaablid.

Eile paigaldas Lemminkäinen Eesti AS ristmikul vihma-sabinatete kiuste alumist asfaldikihti. „Vihm seda tööd ei takista,” nentis Riis. „Homseks-ülehomseks vihma ei luba ning pealmise asfaldikihi paigaldamisel seega takistusi pole.”

Asfalt tuuakse Haapsallu Pärnu külje alt Saugast. „Tallinnast oleks sama pikk maa,” nentis Riis.

Ristmikul oli eile ametis paarikümmend töömeest. „Asfaldimehi on seitse, kivibrigaadis viis meest, samuti masinajuhi,” loetles objektijuht.

Tamme tänava ristmik

Tamme tänava ja Tallinna maantee ristmikule tulevad ohutussaadet ja valgusfoorid. Kui jalakäija soovib üle tee minna, tuleb selleks nappu vajutada. Punase tule süttimisega sulgub üks sõidusuund, mis võimaldab samal ajal ka sõidukitel pöördeid sooritada. Eraldi vasakpöördeada autode tarbeks ei tule.

- Projekteerija Tinter-Projekt
- Tööde teostaja Lemminkäinen Eesti AS
- Järelevalve Infragate Eesti AS, tehniline konsultant Siim Suuts
- Haapsalu linnavalitsuse poolt koordineerib projekti linnakeskonna osakonna juhataja Sirli Vaksman
- Projekti maksumus 222 307 eurot (koos käibemaksuga)
- Tööde aeg 8. maist 8. juulini

ALLIKAS: LÄÄNE ELU

Haapsalu aselinnapea Peeter Vikmani sõnul saab ristmiku rekonstrueerimisest selgema pildi neljapäeval, mil ehitaja tuleb linnavalitsusse aru andma.

Kaas vanalinnas

Tamme tänava ristmiku ehitus peaks lepingu kohaselt lõppema 8. juulil.

Esiplanses tööplaanis pidi ristmik olema asfalteeritud 23. juuniks, praeguse seisuga on tööd libisenud viis päeva hilisemaks. Mai lõpus eeldati, et ristmiku

mõlemad sõidusuund avatakse 3.–4. juulil.

Kaoiline on seis Haapsalu vanalinna tänavail. Suurem kaevamistöo on veetorustiku paigaldajail käsil Läänemaa haigla ees Vabal tänaval, kus peaks töö lõppema kirjade järgi juulis.

Jaani, Kooli, Vee ja Suur-Mere tänav kuni Vieristini pidi asfaltkatte saama hiljemalt 2. juunil, Rütüli tänav lubati asfalteerida valmis saama 2019. aasta sügiseks,” ütles Kaus.

Ehituse ajal õpivad lapsed praeguses internaadmajas ja osaliselt praeguses koolimajas. Kausi sõnul on esialgne plaan lammutada kõigepealt vaid osa hoo-

Torustiku lappimiskohtades on ohtlikult järskude servadega asfaldiaugud, mis panevad sealtkaudu liikuvad autojuhid vanduma. Kuumaastikul suure kiirusega siiski ilmselt ei liigelda, sest puruks pole oma autot veel keegi sõitnud. „Kaebusi pole tulnud, kahjunõudeid pole esitatud,” kinnitas Vikman.

Vikman oli päri, et remondikohad on nõuetekohaselt tähistamata ning kui õnnetus peaks juhtuma, on ehitajal sellest paksu pahandust.

Ootamatused segavad

Miks on peaaegu kõigi tööde tähtajad üle läinud, selle kohta abilinnapeal selget vastust polnud. „Tegelikult on nii, et mina ka ei tea,” lausus Vikman. „Homme [täna] hommikul on Veevärgi koosolek, kus seda teemat arutatakse.”

Haapsalu Veevärgi juhataja Kaido Erik selgitas, et ehitaja andis tänavate kaupa tähtajad, millal peavad tööd tehtud olema, kuid maa-aluste torutöödega kaasneb alati „röömused”, mis graafiku segi paiskavad. „Ehita-

ja annab tähtaja eeldades, et asi läheb plaanitud, kõik ootamatused aga muudavad tööde käiku ja tähtaegu.”

Näiteks Haapsalu algkooli juures puuriti kaks korda n-ö tundmatusse, projektil märkimata veetorusse. Sellega kaasnenud päästetööd lükkasid valmistähtaega edasi.

Selgema pildi saab Haapsalu vanalinna tänavate kohta täna ehitusnõupidamisel. „Saame ehitajalt uued ajad, millal ja kuhu asfalt paigaldatakse,” lausus Erik.

Haapsalu vee- ja kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimistööde hanke võitnud Viimsi Keevitus pole varem Haapsalus ehitanud.

Mullu mais sai Haapsalu Veevärk Ühtekuuluvusfondi veemajanduse projekti viimasest voorst 1,4 miljonit eurot. Projekti järgi renoveeritakse reoveepuhasti eelpuhasti ning vahetatakse Haapsalu linnas välja vee- ja kanalisatsioonitorustik. Projekti kogumaksumus on ligi 2 miljonit eurot, toetust saadakse 1,4 miljonit eurot. Tööd peavad tehtud olema 8. oktoobriks.

LÜHIDALT

Lihula lilltikand kantakse kultuuripärandi nimistusse

Eile ja täna filmitakse Lihula mõisas Lihula lilltikandis teki valmistamist, et lisada Lihula lilltikand vaimse kultuuripärandi nimistusse.

„Filmime, kuidas tikkida Lihula tekki,” ütles Lihula lilltikandi seltsi liige Eda Aavik.

Kogu protsessi mõtte tekkimisest mustri kangale kandmise, lõngade valimise ja teki valmistamiseni jäädvustab fotograaf ja operaator Eduard Laur. Tikkimisõpetus ilmub ekraanile tekstina iga töövõtte juures.

„Film lõpeb sellega, et Lihula rahvariietes noorikud näitavad valmistekki,” ütles Laur. Selle ülevõtmiseks kasutatakse drooni.

Laur ütles, et jäädvustab filmile peale teki ka esemed, mida on olnud tavaks lilltikandiga kaunistada: kotid, prillitoosid, manguasjad jm.

Vaimse kultuuripärandi nimistusse on Läänemaalt kantud ka Haapsalu sall.

Kaie Ilves

Nõva volikogu tahab vallavanemat tänada kuupalgaga

Neljapäeva õhtul otsustab Nõva volikogu ametist lahkuvale vallavanemale Deiv Rahumäele ühe kuupalga suuruse hüvitise maksmise. Hüvitada on kavas ka mehe saamata jäänud puhkusepäevad.

Kriminaalkuriteos süüdi jäänud Nõva vallavanem Deiv Rahumägi esitas 19. juunil lahkumisavalduse terviselikel põhjustel. Volikogu esimees Peeter Kallas ütles eelmisel nädalal Lääne Elule, et volikogu vabastab vallavanema ametist just sel põhjusel, mitte sellepärast, et kriminaalkorras karistatuna ei tohi Rahumägi enam riigiametis töötada.

Rahumäe palk oli 1300 eurot kuus ja selle summa kavatses volikogu Rahumäele maksta lahkumishüvitiseks.

Rahumägi jäi 7. juunil süüdi ametiauto kuritarvitamises ja vallale rahalise kahju tekitamises. Kriminaalkorras süüdi mõistetud isik ei tohi riigiametis töötada ja volikogu peab ta mõistliku aja jooksul ametist vabastama.

Urmus Lauri

ARVO TARMULA

Kullamaa sai sünnipäevaks lipuväljaku

Kullamaa vallamaja juurde valmis valla 25. sünnipäevaks lipuväljak.

Lipuväljaku kujundati Tobiase pargi vallamajapoolne ots, mis sillutati kividega, sinna püstitati neli lipumasti, kus lehvivad Eesti vabariigi, Euroopa Liidu ja Kullamaa lipp.

Praegu lehvib mastis kaks Kullamaa lippu, kuid pärast haldusreformi hakkab ühes lipumastis lehvima Lääne-Nigula valla lipp.

Lipuväljak läks maksma 20 000 eurot. „Ainuüksi üks lipumast maksab paar tuhat eurot,” ütles Kullamaa vallavanem Jüri Ott.

Ott ütles, et vald kujundas lipuväljaku oma raha eest, toetust selleks ei taotletud.

Lipuväljak sai valmis 17. juuniks, mil tähistas Kullamaa vald 25. sünnipäeva.

Kaie Reiljan

Taebla uus koolimaja saab klaasist katusega aatriumi

Arhitekt Kaie Enno eskiisi järgi saab Taebla uus koolimaja läbi kahe korruse ulatuva aatriumi, millel on klaasist katus. Aatrium asub hoone keskel.

Aatriumis lapsed lõunatavad ja veedavad seal vahetunni. Esimesel korrusel asub aatrium koos garderoobi ja aulaga moodustab ühise avatud ruumi. Garderoobi ja aula kohale klaasist katus ei ulatu. Teisel korrusel paiknevad aatriumis siserõud.

„Nii me soovisime, et vältida pikki koridore. Oli taotluslik, et oleks hästi palju valgust ja võimalust vabalt liikuda,” ütles Lääne-Nigula valla haldusjuht Taivo Kaus.

Esimesel korrusel hakkavad õppima algklassilapsed. Teisel korrusel asuvad ainekabinetid: loodusained, kunst ja muusika, matemaatika, keeled jms.

Uus koolimaja on 1650 ruutmeetri suurune. Võrdluseks: praeguses koolimajas koos

võimlaga on pinda 4550 ruutmeetrit.

Taivo Kaus ütles, et projekteerimise hange loodetakse välja kuulutada lähema kuu jooksul. „Kui hästi läheb, algab ehitus tuleval kevadel, maja peaks valmis saama 2019. aasta sügiseks,” ütles Kaus.

Ehituse ajal õpivad lapsed praeguses internaadmajas ja osaliselt praeguses koolimajas. Kausi sõnul on esialgne plaan lammutada kõigepealt vaid osa hoo-

net, et lammutamata osas saaksid lapsed ehituse ajal õppida. Kui osa uut hoonet saab valmis, kolitaks lapsed sinna ja lammutatakse ülejäänud vana osa. „Vähemalt selline on praegune plaan. Kui projekteerija ütleb, et see pole võimalik, tuleb midagi muud välja mõelda,” ütles Kaus.

Praegusest koolimajast jäävad alles võimla ja internaat, kus asuvad laoruumid ja õpetajate korterid. „Nii jääb see ka edaspidi,” ütles Kaus.

KAIE ILVES

Kullamaal istutati reformatsiooni aastapäeva puhul õunapuu

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Kullamaal tähistati neljapäeval õunapuu istutamise, kivi avamise ja väikese kultuurikonverentsiga 500 aasta möödumist reformatsioonist.

„Kui ka teaksin, et homme saabub maailma lõpp, istutaksin täna veel õunapuu,” on öelnud reformatsiooni isa Martin Luther. Sama tekstiga kivi avati ka Kullamaa Tobia-se pargis. Kivi kõrval kasvab nüüd õunapuu.

Istutada said kõik

„See istutatud õunapuu näitab meie lootust tulevikule,” ütles Eesti piibliselti peasekretär Jaan Bärenson.

Piiskop Tiit Salumäe meenutas vana testamenti, kus õuna võtmine paradiisiaias kasvanud õunapuult viis Aadama ja Eeva paradiisist lahkumiseni. „Pärast seda on inimkonnal olnud pikk rännak tagasi paradiisi. Kuid õunapuu pole mitte pattulangemise, vaid lootuse sümbol,” rääkis ta.

Kullamaa vallavanem Jüri Ott tuletas kokkutulnuile meelde reformatsiooni mõju meie kultuurile. „Ilma selleta poleks meil omariiklust, haridust ega keelt,” ütles ta.

„Tulge aga tulge lähemale, ega seda õunapuud istuta mitte ainult tähtsad inimesed, vaid meie kõik,” kutsus Ott Tobia-se parki kogunenuid. Iga soovija sai panna oma labidatäie mulda õunapuu juurtele.

Salumäe pani Otile südamele, et õunapuu kastmine ei ununeks ka siis, kui valla piirid haldusreformiga muutuvad.

Konverents ja esilinastus

Et luterluse mõju meie kultuurile on suur ja tihtilugu me isegi ei mõtle, tust on mingi meile nii omane asi alguse saanud, selgus kultuurikonverentsil Kullamaa rahvamajas.

Salumäe rääkis seal Martin Lutherist ja muusikast. „Lutheri mõju muusikas oli isegi suurem kui teoloogias. Ta pani rahva laulma,” sõnas Salumäe. Ta lisas, et just kirikus, kuhu jõudis luterluse kaudu emakeelne laul, õppisid inimesed koos laulma ja see lõi omakorda eeldused kooride ja laulupidude sünniks.

Bärenson rääkis oma ettekandes piibli tõlkimisest rahvakeelde, tuues selle kohta näiteid Euroopa rahvaste hulgast.

Kultuurikonverentsi lõpetas Jaak Ellingu filmi „Kullamaa ajapeegli” esilinastus. Elling ütles filmi sisse juhatades, et tegemist pole mitte autorifilmi, vaid meenutusega aegade tagant.

Poole tunni pikkune film oli kokku pandud arhiivikaadritest, millest suure osa on üles võtnud Läänemaa kunagine filmimees Rein Hanson.

Kohalikel oli aga filmi vaadates mõnusat äratundmisrõõmu ja pärast linastust saalist välja jalutades arutati veel selle üle, kes keda ära tundis.

VÕIDUPÜHA

Maakaitsepäev tõi Haapsallu liitlased

Võidupüha põhiüritused Läänemaal koondusid tänavu Haapsallu, kus peeti Lossiplatsil maakaitsepäeva ja kust läkitati Läänemaa omavalitsustesse presidendi saadetud võidutuli.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Võidupühaüritused juhataski sisse maakaitsepäev, mis tõi Lossiplatsile sadu inimesi. Eriti hoos olid lapsed.

Juba lõunast täitus Lossiplats kõikvõimalike masinatega: kohapeale olid toodud nii pääste- ja politsei autod kui ka sõjaväesõidukid, uudistada sai vabatahtlike merepäästjate kaatrit.

Kuigi nii sise- kui ka välisvalisusega seotud asutused näitavad oma tehnikavahendeid rahvale kord või paar aastas, olid mitmed masinad võidupühal Haapsalus välja toodud esimest korda. Näiteks oli politsei toonud Lossiplatsile oma uue jetti, millega saab merel korda pidada, samuti oli esimest korda laiem avalikkuse ees päästjate uus paakkonteiner.

Prantslased ja inglased

Päris esimest korda nägid läänlased lähedalt NATO liitlasi. Maakaitsepäeval olid kohal liitlaste soomustatud autod Panther ja VBL, koos vastavalt inglasetest ja prantslastest meeskonnaga. Sagimist oli külaliste ümber küllaga – sel ajal kui lapsed autodel ronisid ja varustust selga proovisid, said vanemad meestega muudel põnevail teemadel vestelda.

Maakaitsepäevaks oli Haapsallu saabunud ka Kalevi jalaväepataljoni soomuk, mida oli kodukanti näitama tulnud Läänemaaalt pärit ajateenijate meeskond.

Kõige rohkem olid maakaitsepäeval hoos lapsed, kes said tehnikaseadmeid ja varustust käega katsuda ja uurida ning ronida autode, paatide ja soomukite peal. Samuti olid kaitseliidu koostööpartnerid nii lastele kui ka vanematele ette valmistanud kõikvõimalikke ülesandeid, kus sai näidata oma teadmisi turvalisusest ja neid juurde ammutada.

Päeva kulminatsioon saabus kl 16, mil rivistusid vabadussõjas

NATO liitlaste soomustatud sõidukid ja sõjavarustus pakkus rahvale suurt huvi.

2 × ARVO TARMULA

langenud läänlaste mälestussamba ette kaitseliidu Lääne maleva, naiskodukaitse Lääne ringkonna, kodutütarde ja noorkotkaste üksused. Samba kõrval võtsid koha sisse lippurid omavalitsuste, riigiasutuste, organisatsioonide ja kaitseliidu lippudega.

Võidutuli jõudis Haapsallu

Lääne maavanema Neeme Suure, Haapsalu linnaeape Urmas Sulese, piiskop Tiit Salumäe ja kaitseliidu Lääne maleva pealiku Rasmus Lippuri peokõne olid kantud ühest mõttest: vabadus on meie esivanemate kättevõidetud

Edita Luik ja Hellat Rumvolt andsid võidutule üle maavanemale.

ja see pole iseenesestmõistetav. Meie vabadus vajab kaitset ja siin pole me üksi – meie kõrval on abiks ja toeks liitlased.

Rakverest president Kersti Kaljulaidi teeleaadedud võidutule tõi Läänemaaale kaitseliidu tublid noortejuhid Edit Luik ja Hellat Rumvolt. Mälestussamba ees ulatasid Luik ja Rumvolt tõrviku maavanemale, kes võidutule viimast korda Läänemaa omavalitsustesse teele läkitas. Piduliku tsereemonia lõppedes sai iga soovija tõrvikust kaasa viia tule kodusse jaanilõkke süütamiseks.

Noore skulptori preemia läks jagamisele

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Tänavuse noore skulptori preemia pälvisid kunstiakadeemia tudengid Johannes Luik ja Siim Elmers. Võitjad valis žürii välja Haapsalus Evald Okase muuseumis olnud näituse tõi.

Johannes Luige installatsioon tuletas vaatajale meelde, et igasugune liikumine ajas ja ruumis lõpeb ühtemoodi: surmaga.

Kunstiteose aktiveerib liikumine: kui sellest mööduda, ilmub ekraanile kiri: kunagi sa sured.

Žürii liikme Agur Kruusingu sõnul on lahendus teravmeelne ja sõnum selline, mida üha rohkem urbaniseerivas maailmas tasub aeg-ajalt meelde tuletada.

Siim Elmersilt oli väljas kaks tööd: seinast seinat ulatuv kumer terasleht, mis häälitseb, aga millele koputades saab ka ise meloodiat rikastada, ning mitme meet-

Noore skulptori preemia

1. koht: Johannes Luik, Siim Elmers
  2. koht: Kadi Maarja Võsu
  3. koht: Eva Mustonen
- Ära märgitud: Katrin Enni, Alexandra Mitterhuber ja Martyna Kosiarz

ri pikkune seest valgustatud toru, mis ripub õhus.

„Väga mõnus, ilma igasuguse sotsiaalse pretensioonita töö,” ütles Agur Kruusing teraslehe kohta.

Johannes Luik ja Siim Elmers on kunstiakadeemia installatsiooni ja skulptuuriosakonna esimese kursuse lõpetanud tudengid.

Mõlemad said žüriilt võrdse arvu punkte.

Kunstiakadeemia 1. kursuse tudeng Johannes Luik Evald Okase muuseumis talle võidu toonud installatsiooni ette valmistamas.

URMAS LAURI

Agur Kruusingu sõnul oli kogu näituse tase üllatavalt tugev. „Seda enam, et tegemist oli valdavalt esimeste kursuste tudengitega,” ütles Kruusing. Kruusing tõstis esile ka Ian Simon Märjamaa tööd, mis jäi küll preemiata – õilradiaatorit, mis toob kuuldale südame tuksumist.

„Superhea töö, aga nii kehvasti eksponeeritud, et esimese hooga ma seda üldse ei märganudki,” ütles Kruusing.

Haapsalu linnagalerii kuratorina lisas Kruusing, et kindlasti teeb linnagalerii nii mõnegi noore skulptori preemianäitusele osalenuga edaspidi koostööd.

Töid hindas žürii koosseisus Jass Kaselaan, Jüri Ojaver, Stacey Koosel, Kristi Kongi ja Agur Kruusing.

Noore skulptori preemianäitusel Haapsalus Evald Okase muuseumis osalesid kunstiakadeemia installatsiooni ja skulptuuri osakonna tudengid.

Juunioride ja kadettide vanuseklassis pole Läänemaad seekordsetel võistlustel esindamas mitte kedagi, meie noored saavad seekord vaid teistele kaasa elada ja mängu jälgida. 2 × ARVO TARMULA

● SUURVÕISTLUS

Põhjamaade noored lauatenistid Haapsalus

Eile algasid Haapsalu spordihoones põhjamaade noorte meistrivõistlused lauatenises, eakaaslastega pole mõõtu võtnud ühtki Läänemaa sportlast.

RIINA TOBIAS
info@le.ee

Haapsalus on kohal 107 lauatenisisti Islandist, Rootsist, Norrast, Soomest, Leedust, Lätist ja Eestist. Suurimad võistkonnad on välja pannud Eesti, Norra ja Island.

Juunioride kriis

Võistluste korraldaja Heikki Soola sõnul pole Läänemaal juunioride ja kadettide seast praegu välja panna ühtki küllalt kõrge tasemega lauatenisisti. „Vahel lihtsalt on nii,“ sõnas Sool. „Terves Eesti lauatenisekoondises on poiste hulgas juunioride klassis auk,“ selgitas ta.

Seni Läänemaa noorte lauatenisele kuulsust toonud Toomas Vestli ja Aaro Õismets ning Kristiina Seiton ja Karin Talving on juunioride ja kadettide vanuseklassist välja kasvanud.

Võistluste korraldaja Heikki Sool.

Haapsalus kuuendat korda peetavatel põhjamaade noorte meistrivõistlustel on seekord veel üks eripära: kohtunikeks on noorte asemel täiskasvanud. „Kohtunike tase on kõva,“ ütles Sool. Noored kohtunikud

on praegu hõivatud hoopis Tallinnas alanud noorte tantsupeo proovidega.

Eesti ja Läti koondis saabusid treeninglaagrisse juba reedel, teiste riikide sportlased pühapäeval.

Esimesena astusid võistlustulle kadettide ja juunioride nais- ja meeskonnad, kelle võitjad selgitatakse täna kella 13ks. Individuaalsed võitjad selguvad homme.

Võistlejale on spordikeskuses välja pandud 24 lauda.

Otseülekanne veebis

Tuleva aasta mais korraldab Haapsalu ka Põhja-Euroopa meistrivõistlused täiskasvanutele. Järgmine lauatenise suurvõistlus on rahvusvaheline Albert Kanepi mälestusvõistlus novembris, mis on ühtlasi maailma reitinguturniir.

Juba homme õhtust võõrustab Haapsalu rahvusvahelist lauatenisetreenerite koolitust, mille lektor on Euroopa üks tunnustatumaid treenereid Ferenc Karsai.

Praegu Haapsalu spordihoones peetavaid võistlusi saab vaadata <http://otse.minurada.ee/>.

Palivere rattamaratoni võitis Silver Schultz

Pühapäeval peetud Marimetsa Kapi III etapp Paliveres XII rattamaraton oli teistest veidi erinev, sest valida oli kahe pika põhidistantsi vahel: 31 ja 56 km. 56 km rada oli mõeldud väga hea ettevalmistusega ja teravamaid elamusotsivale ratureile ja nad ei pidanud pettuma. Pettuma ei pidanud ka 31 km ja lühema, 15 km võistlusmaa läbijad – ilus ilm ja raske, kuid põnev rada.

56 km ehk ülipika distantsi võitis Silver Schultz (AT Sport Mobile.ee) kaheksasekundilise edumaaga Margus Sirveli (RR Siplased) ees, kes oli ka M40 vanuseklassi esimene. 3. kohale tuli

Tarmo Neemela (Team Amps). Võiduga Paliveres kordas Silver Schultz oma eelmise aasta saavutust ning jätkab sel aastal Marimetsa Kapi sarja liidrina.

Esimene naine ülipikal distantsil oli Liina Märtn (Costa Bicilleta) ajaga 2.47.05, talle järgnesid Rita Toome Pajusti (RR Siplased) ning Anneliis Puu (Sportlove).

Läänemaa esimene sportlane ülipikal distantsil oli Andres Kukkk (Kord Kuus), finišeerudes 40. kohal ajaga 2.34.39 – M-vanuseklassi üldarvestuses 18. koht. Üldse läbis 56 km distantsi 11 läänlast, nende seas ka üks vapper naine, Gerda Algre, kes naistest oli neljas ajaga 3.08.49.

31 km raja finišijoone ületas esimesena Meelis Rebane (AT

Sport Mobile.ee) ajaga 1.13.52, olles M40 esimene. Teiseks tuli Henrik Kivilo (AC Racing), kaotades võitjale veidi üle minuti. Kolmandana finišeerus Rivo Pajuri (Saksa Automaatika Pro Team).

Taas oli läänlastest parim Argo Vooremaa – 36. koht ajaga 1.25.41. Läänlastest lõpetas teise Agu Simulask, hõivates M50 vanuseklassis 3. koha. Naistest oli 31 km distantsil parim Merilin Metsalu (Adduco kolimisteenus) ajaga 1.26.39. Viis minutit hiljem järgnes Marianne Palusoo (Saksa Automaatika ProTeam) ning kolmandaks tuli läänlastest parim Kädi Raadla (SK Sula).

Lühikese põhisõidu ehk 15 km raja esimene oli M16 vanuseklassi esindaja Robert Johanson (CFC

spordiklubi) ajaga 00.38.25, kes võitis ka eelmise etapi lühikese distantsi. Talle järgnesid paari sajandisekundilise vahetega Romet Pajur (CFC spordiklubi), M14 vanuseklassi esimene ja Matvei Tarassov (Nõmme rattaklubi).

Peagi finišeerusid ka naised: esimesena Annabrit Prants (KJK,N16) ajaga 00.43.27, teise naise Maris Lillep (Red Bike Pyssid) ning kolmandana Darola Kruusik (My Body).

Ka lühikesel distantsil olid läänlased esindatud; üldarvestuses teise läänlasena lõpetanud Rünno Raadla (SK Sula) saavutas ajaga 00.48.59 M12 vanuseklassis teise koha.

Üldse oli Paliveres võistlustules 597 ratturit.

GRETE LEHEMAA

Läänlased Priit Mäeorg (nr 5) ja Rasmus Munskind (9) teevad kaasa tõeliselt suure mängus. LEA WEIL

Läänlased aitasid Eesti rannajalgpallikoondise Euroliiga Superfinaali

JAANUS GETREU
info@le.ee

Serbias 23.–25. juunini peetud Euroliiga B-divisjoni etapil võitis oma grupis Eesti rannajalgpallikoondis. Alagrupi võit tähendas, et augusti lõpus ja septembri alguses mängitakse Superfinaalis Itaalias.

Seal tuleb koondisel võidelda ka pääsu eest A-divisjoni, kus mängib Euroopa 12 parimat riiki. Eesti on olnud pääsule eliitselekskonda alates 2013. aastast väga lähedal, viimati kodusel etapil 2015. aastal Pärnus, kus kaotas finaalis dramaatiliselt Rumeeniale.

Turniiril jaanipäeva nädalavahetusel Serbias kaotas Eesti avakohtumises 3:0 eduseisust tulemusega 3:5 Tšehhile. Siis oli selge, et grupivõiduks on vaja saada kaks võitu. Sellega sai koondis hakkama. Norra alistati 7:4 ja pühapäevases ülddramaatilises kohtumises kodumeeskond Serbia 4:3.

Eesti läks otsustavas kohtumises Edwin Stüfi löögist juhtima. Serblased vastasid siis kahe väravaga. Siiski õnnestus teise kolmandiku lõpuks Indrek Palmil seis viigistada.

Kolmas kolmandik algas Eestile edukalt. Taas oli Palm see, kes viigistas ja Eesti eduseisu löi. Siis aga määras väljakukohtunik Serbia kasuks penalti. Nüüd hiilgas Taavi Tamm suurepärase tõrjega. Ragnar Rump löi peatselt 4:2. Serbia suutis veel kaotusseisu vähendada. Eesti aga pidas vastu ja tee Superfinaali oli tagatud.

Hea mänguga aitasid Eesti koondise Superfinaali ka kaks läänlast: juba kuuendat aastat Eesti rannajalgpallikoondises mängiv Priit Mäeorg ja teist suve koondises palliv Rasmus Munskind. Sellel turniiril löi oma koondise 17. värava ka Priit Mäeorg mängus Norra vastu.

Koondisemänge täitus tal selle turniiriga täpselt 50. Kõmsilt pärit Priit Mäeorg alustas jalgpallitreeninguid Virtsu koolis. Tema esimene treener oli Jaanus Getreu.

Rasmus Munskind, kes esindab peale rannakoondise ka saali jalgpalli rahvuskoondist, on pärit Paliveres.

Jalgpallitreeninguid alustas ta Palivere põhikoolis oma treenerist isa Väino Munskindi juhendamisel.

Kelly Veske (paremal) ja Helen Täll löid platsi puhtaks. VELLO KUHI

Kelly Veske edukas Eesti I liiga turniiril

Eesti I liiga turniiril Tallinnas Kadrioru tennisekeskuses saatis edu Haapsalu tenniseklubi mängijat Kelly Vesket. Paarismängus koos tallinlanna Helen Tälliga võideti järjest kõiki vastaseid.

Kõigepealt tuli võit Ksenia Popkova / Karin Küttise üle 7:5, 6:4, seejärel võideti Jaanika Ots / Liisi Ots 6:2, 6:4 ja otsustavas mängus Merlin Akseni / Eneli

Lattiki 6:4, 3:6, 10:4. Õige vähe jäi Veskel puudu kuldsest duublist.

Üksikmängus alistas Veske veerandfinaalis Madleen Kallasit 6:3, 6:3, seejärel poolfinaalis Ksenia Popkova 6:4, 7:6(3). Finaalis jäi võit siiski tulemata. Edu saatis Merlin Holterit, kes oli seekord parem tulemusega 7:6(5), 6:2.

VELLO KUHI

ARVO TARMULA

Toivo Tomingas sai valmis neljanda kogumiku Vormsist

Vormsist pärit Toivo Tomingas sai valmis neljanda kogumiku sarjast „Vormsi veri”. Suure osa kogumikust moodustab baptisti koguduse jutlustaja, Vormsist pärit Efraim Dahli kirjutatud Vormsi ajalugu, mis seni liikus ringi käsikirjalise variandina. Dahl on kirjeldanud Vormsi geoloogilisi ja looduslikke olusid, kirjutanud saare küla- ja talunimedest, mõisnikest ja elulust.

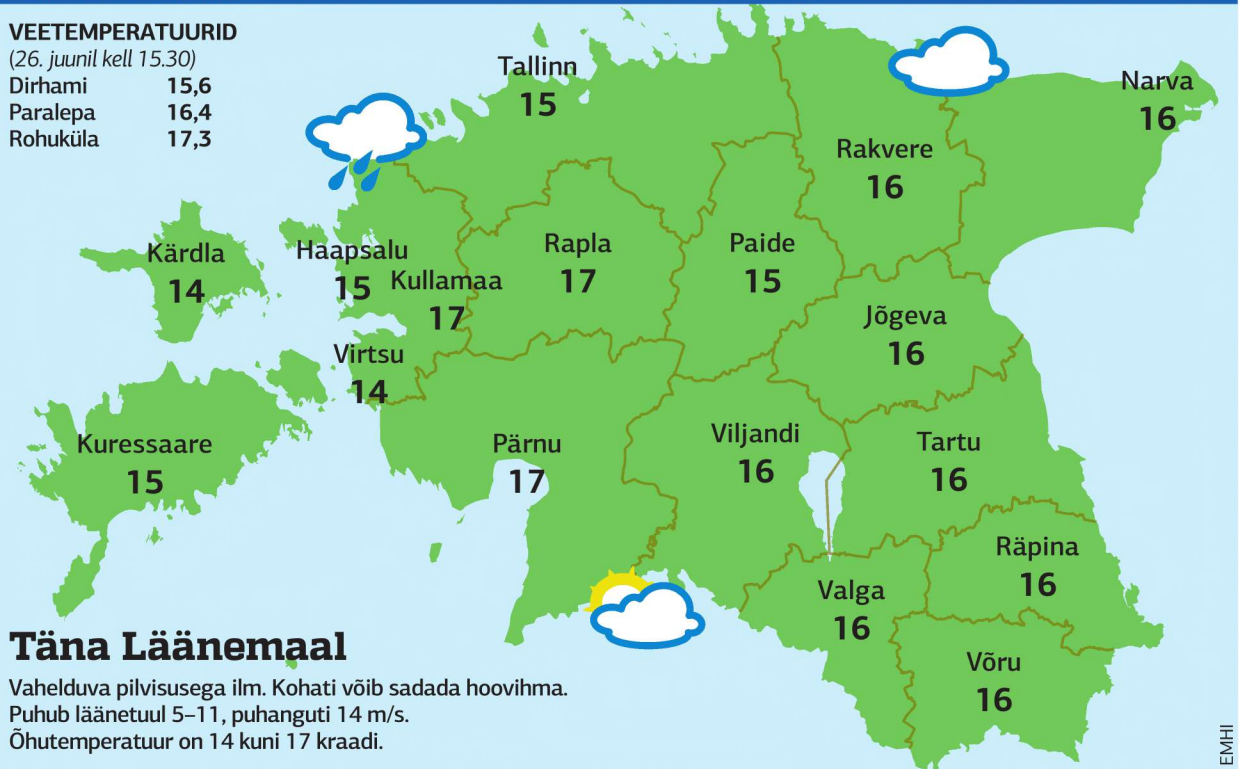
Teise põhjalikuma teemana on käsitletud elu Vormsis kalurikolhoosi Lääne Kalur filiaalina. Tomingas ütles, et sattus Haapsalu raamatukogus 10 aastat ilmunud ajalehe Lääne Kalur pakile ja avastas sealt ligi 50 Vormsit puudutavat artiklit ja presiteadet. Need ongi nüüd „Vormsi vere” neljandasse kogumikku jõudnud. Samuti on kogumikus esimene osa Vormsi juurtega Rootsi ajaloolase Jonathan Lindströmi artiklist Vormsi Suuremõisa mõisast ja sealseist mõisnikest ning mitme vormsilase mälestusi elust saarel.

KAIRE REILJAN

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuurID

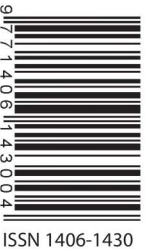
(26. juunil kell 15.30)
Dirhami 15,6
Paralepa 16,4
Rohuküla 17,3

Täna Läänemaal

Vahelduva pilvisusega ilm. Kohati võib sadada hoovihma. Puhub läänetuul 5–11, puhanguti 14 m/s. Õhutemperatuur on 14 kuni 17 kraadi.

Kolmapäev	öö päev	Neljapäev	Reede	Laupäev
loode-, läänetuul 3–10(15) m/s	10°...18°	ida-, kirdetuul 4–10(14) m/s	muutlik tuul 4–10(15) m/s	edela-, lõunatuul 3–8 m/s

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

SUUREPÄRANE KINGIIDEE KINKEKAART
LÄÄNE ELU TELLIMUSEGA

KINKEKAARDID ON SAADAVAL LÄÄNE ELU TOIMETUSES ADDRESSIL POSTI 30. E-R KELL 8–17. TEL 473 7222
SOOVIST VÕID TEADA ANDA KA E-POSTIGA INFO@LE.EE

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT-METSA ja VÕSA
(ka väheväärtuslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940
amtimber001@hotmail.com

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD	
1 kuud	8,60 eurot
2 kuud	17,20 eurot
3 kuud	22,00 eurot
4 kuud	29,30 eurot
5 kuud	36,60 eurot
6 kuud	43,90 eurot
7 kuud	51,20 eurot
8 kuud	58,60 eurot
9 kuud	65,90 eurot
10 kuud	73,20 eurot
11 kuud	80,50 eurot
12 kuud	87,80 eurot

www.le.ee tel 473 7222

A Member of The Linde Group | **AGA**

Grilli ohutult AGASOL® vedelgaasiga

>95% PROPAANI Kiirematele kaasa ballooni kinnitusrühm!

10 kg **82 €** (92 €)

5 kg **61 €** (71 €)

AGA KONTROLLITUD

Kampaaniapakkumine kehtib 1. maist – 31. juulini 2017 ning sisaldab gaasi ja gaasiballooni maksumust (koos käibemaksuga). Pakkumine kehtib kõigile AGA eraisikutest püsiklientidele ja püsikliendiks registreerujatele.

My.AGA.ee/vedelgaas

saku SAAP OLLUSTEPEAS ASUTATUD 1926

artist SISERAADIO

ESITLEVAD

AIIGIISTI BLUUS

4-5 AUGUST 2017 HAAPSALU ESTONIA

ERIC GALES USA **DUKE** USA
ROBILLARD USA **LACHY DOLEY** AUS
IVO & ROBERT LINNA "TEINE SUUR, TEINE VÄIKE" EST
MISS VELVET & THE BLUE WOLF USA **TANEL PADAR BLUES** EST
BAND EST **NATHAN JAMES & JUMPING CATS** USA/RUS **THE RIDE** FRA
DANY FRANCHI BAND ITA **TINY LEGS TIM** BEL
MICKE BJÖRKLÖFF & LEFTY LEPPÄNEN FIN **IVAN BLUES** UKR **THE SWAMP SHAKERS** LAT **LARS LEMBERG & LOS RESONATORS** FIN
QUEEN OF SPADES EST **CARLOS UKAREDA & ANDRES ESTNA** EST **ORELIPOISS JAAN PEHK** EST **CROSSWOOD** EST **PÄRNU BLUESIKLUBI BÄND** EST **JAREK KASAR** EST **ROOTS, TEREP, TAMMEPÖLD** EST **HILBERT'S PROBLEM** EST **ENN VEI BLUES BAND** EST **BLUULE** EST **TOMAHAWCK BROTHERS** EST **LEPATRIINU** EST **STAATUS** EST

ÕHTUJUHT: JAN UUSPÖLD NING EMIL RUTIKU VIKTORIINI

PILETILEVI

JUUNI LÕPUNI SOODSAM

3agermeifree, paf, KUKU, EURO OIL, MK, reisiPORTAAL, SELVER, MOUNT GAY, Maki & Mooris, Lääne Elu, LERMITAGE HOTEL, Nannu, SALVA, TM, METAPRINT